

DEMOKRATSKI CENTAR NOVE NADE

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

Lokalni izbori 2012.

Opština Pale Izvještaj o ispunjenju obećanja načelnika

Lokalna uprava za kvalitet života građana

Ova publikacija je izrađena uz pomoć Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva

slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije

I Uvod	3
II O lokalnim izborima 2012. godine	5
2.1. Opšti podaci	5
2.2. O lokalnim izborima na području opštine Pale	5
III Predizborna obećanja	7
3.1. Biografija načelnika	7
3.2. Predizborna kampanja	7
3.3. Pregled obećanja.....	7
IV Zaključak	11
4.1. Posebni dio – opština Pale	11
4.2. Opšti dio - svi posmatrani gradovi i opštine	11

I Uvod

Centri civilnih inicijativa (CCI) su krajem 2010. godine započeli projekat „Lokalna uprava za kvalitet života građana – faza 2“, finansiran od strane Evropske unije, koji predstavlja svojevrsan unaprijeđeni nastavak prve projektne faze koja je trajala u periodu 2008. – 2010. god. Osnovni cilj projekta je da se unaprijedi kvalitet života građana u onim segmentima koji su u cjelosti i djelimično u nadležnosti i odgovornosti lokalne uprave, ili lokalna uprava realno može uticati na njihovo unaprijeđenje. Projekat je pokrenut u 14 opština BiH koje su izabrane na osnovu utvrđenih kriterijuma koji uključuju različit stepen razvijenosti, urbanu i ruralnu orijentaciju, i teritorijalnu raznolikost¹.

Nadgledanjem rada lokalnih vlasti i kreiranjem baze podataka sa rezultatima nadgledanja uspostavlja se praksa nezavisnog praćenja rada lokalnih vlasti u kontekstu kvaliteta života građana, ali i stvara osnova za kontinuirano praćenje trendova u kvalitetu života građana.

Načelnici opština i lokalna administracija generalno treba da pokažu više menadžerskih sposobnosti i da ulože više napora da unaprijede kvalitet života običnog čovjeka, u svakom pogledu. U tom smislu, kroz ovaj Projekat provodi se niz aktivnosti u ciljnim opštinama, koje bi trebale rezultirati odgovornijim i transparentnijim radom lokalne uprave.

Ono što je posebno zanimljivo, dio aktivnosti usmjeren je na pokretanje lokalnih kampanja, a u pravcu rješavanja problema na lokalnom nivou, koji budu identifikovani kroz pomenuti proces monitoringa lokalne uprave i kvaliteta života građana. U te kampanje uključeni su građani i lokalna udruženja.

Pored navedenih aktivnosti, žele se revitalizovati neke stare i uspostaviti nove mehanizme učešća građana u javnom životu i procesu donošenja odluka, da bi se istovremeno povećala dvosmjerna komunikacija sa građanima, a ne samo jednosmjerna, kojom se građanima samo plasiraju već gotove odluke i informacije, bez traženja povratne informacije i mišljenja.

Projekat afirmiše direktno uključivanje građana između ostalog i kroz forume odgovornosti i budžetske fokus grupe. Na Forumima odgovornosti načelnici imaju priliku da javnosti prezentuju buduće planove i referišu šta su uradili tokom svog mandata, a građani imaju priliku da postave pitanja o aktuelnim problemima u svojoj zajednici.

Osoblje na projektu tokom predizborne kampanje za lokalne izbore 2012. godine pratilo je predizborna obećanja i lokalne programe političkih partija odnosno kandidata za (grado)načelnike, a ista su objavljivana putem web stranice lokalnauprava.ba. U tom smislu, godinu dana kasnije, izlazimo i sa pregledom realizacije datih predizbornih obećanja, te

¹ Banja Luka, Tuzla, Novo Sarajevo, Mostar, Doboj, Pale, Foča, Trebinje, Bihać, Travnik, Široki Brijeg, Livno, Bijeljina i Zenica.

osnovnim karakteristikama same kampanje tokom lokalnih izbora, a na temelju 13 opština² i gradova u kojima je ona praćena. Ovime se žele podsjetiti građani, odnosno birači i cjelokupna javnost, na ono šta su, danas prvi ljudi pojedinih lokalnih uprava, govorili kao kandidati, a šta i uradili tokom prve godine mandata kao izabrani (grado)načelnici.

² U Gradu Mostaru nisu održani lokalni izbori 2012. godine.

II O lokalnim izborima 2012. godine

b

Centralna izborna komisija (CIK) Bosne i Hercegovine je 7. maja 2012. godine objavila da će se lokalni izbori u BiH održati 7. oktobra 2012. godine, i to za:

- ✓ 78 opštinskih vijeća u Federaciji BiH 61 skupštinu opštine u Republici Srpskoj,
- ✓ 139 načelnika opština u BiH,
- ✓ Skupštinu Brčko Distrikta,
- ✓ Skupštinu Grada Banja Luka i gradonačelnika Grada Banja Luka.

Istovremeno, zbog neprovođenja odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojom je dat rok od šest mjeseci za usklađivanje izbornih odredaba sa Statutom Grada Mostara, CIK je donijela Odluku kojom se odgađaju izbori za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Mostara.

Za Lokalne izbore 2012. godine, ukupno je u biračkom spisku bilo registrovano 3.149.280 birača (bez Mostara). U Federaciji BiH registrovano je 1.866.169 ili 59,3% birača; u Republici Srpskoj 1.199.179 ili 38,1% i Brčko Distriktu BiH 83.932 ili 2,6% birača.

Za učešće na lokalnim izborima 2012. godine ovjerene su 84 političke stranke, 59 koalicija, 224 nezavisna kandidata (od čega 53 pripadnika nacionalnih manjina) te 16 listi nezavisnih kandidata sa 106 kandidata. Broj ovjerenih kandidata za učešće na lokalnim izborima 2012. godine iznosio je 30.351. Od navedenog broja, za (grado)načelnike ovjereno je 550 kandidata, a za skupštine opština/opštinska vijeća (SO/OV) 29.801 kandidata (od čega i 149 kandidata za nacionalne manjine).

Ukupna izlaznost na izbore iznosila je 1.779.718 ili 56,5% birača, od čega u FBiH 1.013.040 ili 54,8%, u Republici Srpskoj 689.392 ili 59,2% i Brčko Distriktu BiH 42.519 ili 51,5%. Izabrano je ukupno 3.245 kandidata za (grado)načelnika i SO/OV.

Po pitanju polne strukture, od ukupno izabranih 140 kandidata za gradonačelnika/načelnika, izabrano je 5 žena ili 3,58%. Od ukupno izabranih 3.105 kandidata u SO/OV, uključujući predstavnike nacionalnih manjina, izabrano je 498 žena ili 16,19%. Izabrano je ukupno 29 predstavnika nacionalnih manjina.

m

m

m

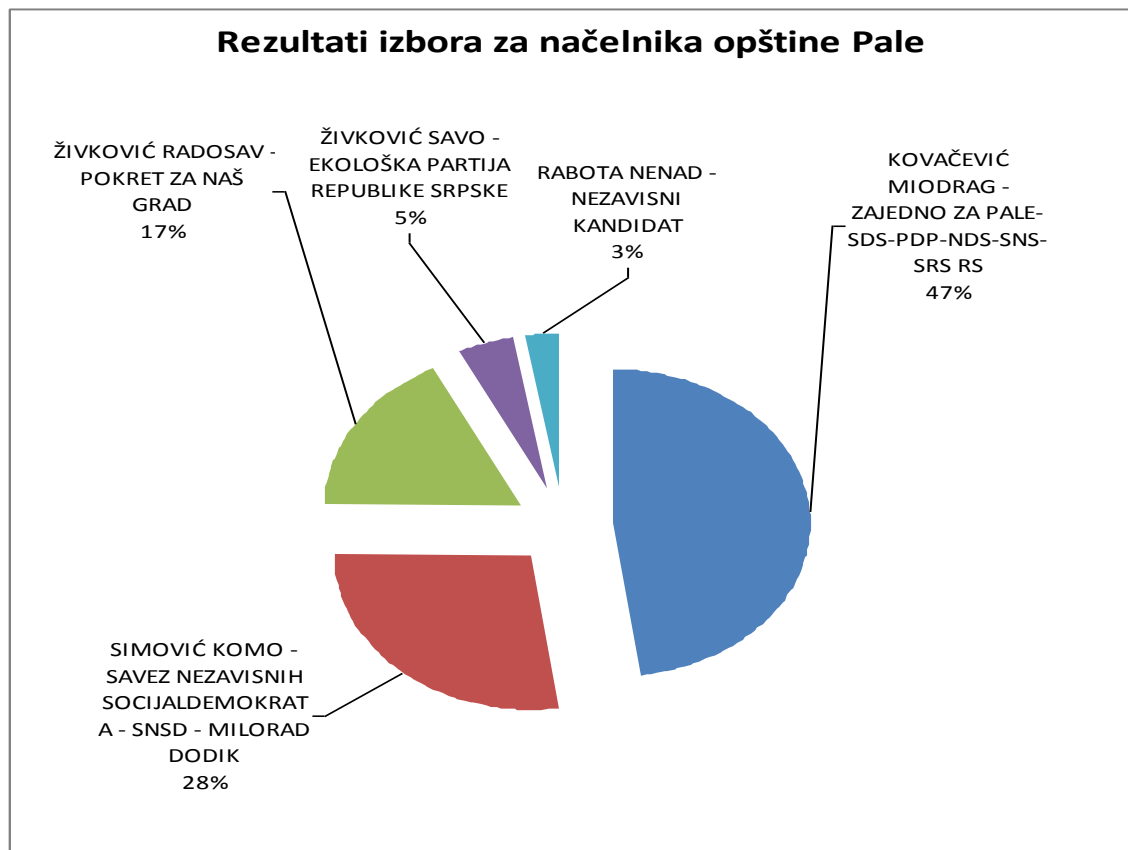
Na lokalnim Izborima 2012. godine u Palama se za mjesto načelnika borilo 5 kandidata:

1. Kovačević Miodrag –Zajedno za Pale (SDS-PDP-NDS-NSP-SNS- SRS RS)
2. Simović Komo – Savez nezavisnih socijaldemokrata (SNSD)
3. Živković Radosav – Pokret za naš grad

4. Živković Savo – Ekološka partija Republike Srpske

5. Rabota Nenad – nezavisni kandidat

Na području opštine Pale ukupno je registrovano 19.544 birača. Na izborima 2012. godine ukupno je izašlo 11.103 birača, te je time ukupna izlaznost na lokalnim izborima u ovoj opštini iznosila 56,81%, što je više nego na lokalnim izborima 2008. godine kada je izlaznost bila 48,8%. Kandidat koji je odnio pobjedu na izborima je Kovačević Miodrag koji je osvojio 5.291 glas ili 47% od ukupnog broja glasova. Najbliži po broju glasova bio mu je kandidat SNSD-a Simović Komo koji je osvojio 28% glasova.

III m c m

m m

Miodrag Kovačević rođen je 16.12.1979. godine u Sarajevu. Osnovnu školu je završio u Palama, a Srednju školu unutrašnjih poslova u Banja Luci. Diplomirao je na Pravnom fakultetu na Palama. Radio je u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske u opštini Pale, kabinetu predsjednika Skupštine Grada Istočno Sarajevo i Turističkoj organizaciji Grada Istočno Sarajevo. Od 2007. godine predsjednik je Opštinskog odbora SDS Pale, a na lokalnim izborima 2008. godine izabran je za odbornika u Skupštini opštine Pale. Član je Glavnog odbora SDS-a. Od opštih izbora 2010. godine obavljao je dužnost delegata u Vijeću naroda Republike Srpske. Na lokalnim izborima u oktobru 2012. godine izabran je za načelnika opštine Pale.

3.2. Predizborna kampanja

Kovačevića je kao kandidata za načelnika podržala koalicija koju osim SDS-a čine Partija demokratskog progresa (PDP), Narodna demokratska stranka (NDS), Nova socijalistička partija (NSP), Srpska radikalna stranka Republike Srpske (SRS RS), Partija ujedinjenih penzionera (PUP) i Srpska napredna stranka (SNS). Ova koalicija je nastupala pod sloganom „Zajedno za Pale”. Predstavници sedam političkih partija sa Pala potpisali su koalicioni sporazum kojim podržavaju Miodraga Kovačevića iz SDS-a kao zajedničkog kandidata za načelnika opštine na oktobarskim izborima. Predizborna kampanja započeta je predizbornim skupom na paljanskoj Promenadi, nakon čega su usledili i predizborni skupovi po MZ. Kovačević se odazivao pozivima za učešće u emisijama gdje se suočavaju svi kandidati za načelnika.

c m

U nastavku slijedi pregled obećanja evidentiranih u predizbornom periodu i stepen ispunjenosti istih:

1. U naredne 4 godine uložiti 1 milion KM u poljoprivredu i nova radna mjesta

Izvor: www.youtube.com/watch?v=RDrSZZXDSd4,

„U naredne četiri godine smo planirali uložiti milion KM u poljoprivredu i nova radna mjesta.“ Izjavio je Kovačević na predizbornom skupu održanom na paljanskoj Promenadi, kao i u tv emisiji Amplituda.

Stepen ispunjenja:

☐	nije ispunjeno	☐	ispunjeno u potpunosti	☒	djelimično ispunjeno
--------------------------	----------------	--------------------------	------------------------	-------------------------------------	----------------------

Opština Pale je u budžetu za 2013. godinu predvidjela sredstva za podsticaj razvoja poljoprivrede u iznosu od 102.000KM. Za ova sredstva su mogla konkurisati sva lica koja imaju registrovano poljoprivredno gazdinstvo. Za razvoj stočarstva i pčelarstva planirano je 28.000 KM, za subvencije za otkup mlijeka oko 16.000 KM, kao i 5.000 KM za nabavku poljoprivredne mehanizacije, profesionalnih platenika, za podizanje zasada voća i za proljetnu sjetvu. Za zapošljavanje i prekvalifikaciju radnika u tekstilnoj industriji, izdvojeno je 10.000 KM. Ukupno je tokom 2013. godine za ove namjene izdvojeno 163.000 KM, a obećano je 1 milion za 4 godine, odnosno 250.000KM na godišnjem nivou.

2. Realizacija prve faze projekta revitalizacije vodovodnog sistema Pale-Jahorina

Izvor: 057.www.palelive.com;057.ba/2012/09/prioriteti-poljoprivreda-infrastruktura-privreda/

Naveo je Kovačević kao jedan od prioriteta, u intervjuu datom Srni.

Stepen ispunjenja:

☐	nije ispunjeno	☐	ispunjeno u potpunosti	☒	djelimično ispunjeno
--------------------------	----------------	--------------------------	------------------------	-------------------------------------	----------------------

Prva faza projekta revitalizacije vodovodnog sistema Pale-Jahorina, vrijednosti 1,5 miliona KM, biće finansiran iz kredita Evropske investicione banke. Ukupna vrijednost projekta revitalizacije vodovodnog sistema Pale-Jahorina je 5,2 miliona KM, od toga 2,6 miliona KM su kreditna sredstva sa grejs periodom od osam godina i 25 godina rokom otplate, dok je drugi dio grant, odnosno bespovratna sredstva. Projekat će biti realizovan u tri faze - smanjenje gubitaka, revitalizacija vodovodnog i revitalizacija kanizacionog sistema. Rok za realizaciju projekta je tri godine, odnosno trebao bi da bude završen do 2015. godine. Vlada Republike Srpske dala je saglasnost za ovaj projekat. Do sada je postavljeno oko 2.800 vodomjera koji će uticati na štednju vode.

3. Izvršiti reformu opštinske administracije

Izvor: javnatribina.com/simplemachinesforum/opstinska-administracija-i-odjeljenja-uprave/odrzana-prezentacija-projekta-za-elektronsko-kancelarijsko-poslovanje-'page', http://www.youtube.com/watch?v=PH_ZQu1d7o4

U intervjuu datom Srni Kovačević je izjavio da će insistirati na reformi administrativne službe opštine Pale, sa uvođenjem elektronskog poslovanja koji do kraja treba da otkloni mogućnosti korupcionog ponašanja opštinskih službenika. Isto obećanje je dao gostujući u specijalnoj tv emisiji Aplituda suočavanje kandidata za načelnika opštine Pale.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno	ispunjeno u potpunosti	djelimično ispunjeno
----------------	------------------------	----------------------

U Opštini Pale polovinom 2013. godine prezentovan je program "Page" vezan za elektronsko kancelarijsko poslovanje i prostorno planiranje koji se uvodi u ovu lokalnu zajednicu.

Ovaj program u Opštini Pale provodiće agencija D.C.A "Stela" iz Istočnog Sarajeva. Ovaj proces će trajati 3 do 4 godine i biće raspoređen po fazama, s tim da prva faza podrazumjeva elektronsku upravu, odnosno raspoređivanje predmeta unutar same uprave i njihovo praćenje i rješavanje, druga faza eksternu komunikaciju sa građanima tj. da se zahtjevi mogu podnositi van zgrade Opštine dok treća faza uključuje kreiranje geografsko-informatičkog sistema cijele opštine sa svim podzemnim instalacijama.

4. Izmještanje toplane iz centra Pala

Izvor:057.www.palelive.com

način obilježavanja slave i Dana opštine tako da sve uštede koje su postignute skromnim slavskim svečanostima, odlučeno je da se podijele porodicama u potrebi - višečlanim i socijalno ugroženim.

6. Povećati sredstva za stipendije

Izvor: http://www.youtube.com/watch?v=PH_ZQu1d7o4

Izjavio je Kovačević prilikom gostovanja u specijalnoj tv emisiji Aplituda - suočavanje kandidata za načelnika opštine Pale.

Stepen ispunjenja:

☐	nije ispunjeno	☐	ispunjeno u potpunosti	☒	djelimično ispunjeno
--------------------------	----------------	--------------------------	------------------------	-------------------------------------	----------------------

U budžetu opštine Pale za 2013. godinu povećan je iznos namjenjen stipendijama, sa 60.000 na 68.000 KM. Interesantan je podatak da je ovaj iznos povećan samo za 2013. godinu, a već budžetom za 2014. godinu se planira vraćanje na stari iznos namjenjen stipendijama, od 60.000 KM.

4.1. Posebni dio m

Nakon godine dana od završetka lokalnih izbora u Palama napravljen je prijesek stanja ispunjenosti prikupljenih obećanja.

0	nije ispunjeno	1	ispunjeno u potpunosti	5	djelimično ispunjeno
---	----------------	---	------------------------	---	----------------------

Obećanja koja su djelimično ispunjena odnose se na projekte koji su započeti ili sa čijom realizacijom je nastavljeno, a koji su ocijenjeni ovako zbog toga što su tu bili dati rokovi koji nisu ispoštovani. Znači ovdje su započete određene aktivnosti, ali nisu završene u predviđenom roku ili u planiranom obimu. Jedno od obećanja, na kome se zasnivala možda i cijela predizborna kampanja, nije realizovano u potpunosti. Naime, iako je načelnik Miodrag Kovačević, obećao 1 milion za 4 godine, odnosno 250.000 KM godišnje iz budžeta za razvoj poljoprivrede i nova radna mjesta, u prvoj godini mandata izdvojeno je za ove namjene 163.000KM, odnosno 65% od planiranog iznosa.

Statistika koja je predstavljena na ovaj način ne može biti iskorištena za direktno poređenje sa rezultatima drugih gradonačelnika i načelnika opština jer nisu svi oni dali isti broj obećanja. Drugo, ispunjenje datih obećanja zahtijeva različite vremenske i finansijske okvire, a sva obećanja nemaju ni istu važnost za građane. Izveštaj služi skretanju pažnje javnosti, prvenstveno na lokalnom nivou, na obećanja koja su data građanima pred izbore. Javnost treba održati budnom za praćenje realizacije tih obećanja a odgovornost onih koji su obećanja dali treba prepoznati u mjeri ispunjenja datih obećanja.

- m m

Posmatrano sumarno, opšta ocjena predizborne kampanje koju su političke partije i kandidati provodili za lokalne izbore 2012. godine je da ona nije donijela ništa novo u načinu komunikacije sa biračima. Rijetki su bili primjeri inovativnih pristupa, iako je primijetan blagi rast korišćenja informaciono-komunikacionih tehnologija, uglavnom društvenih mreža za obraćanje biračima mlađe životne dobi. Nešto drastičniji primjeri bili su netipični video spotovi na internetu kod pojedinih kandidata za načelnike u Bijeljini i Zenici, a jedan od kandidata je i diskvalifikovan iz izborne trke od strane CIK-a, zbog korišćenja pornografskog sadržaja na sopstvenoj web stranici. Kao i ranije, okosnicu predizborne kampanje u velikom broju opština činile su bandere i asfalt. Manji broj primjera sa terena govorio je o „kampanji na mikronivou“ i razgovorima 1:1, koja je podrazumijevala sastanke kandidata na terenu sa manjim grupama

građana iz neke ulice, često u dvorištima, kućama i ugostiteljskim objektima. Mnogo češći i tipičniji primjeri su bili sastanci na nivou jedne mjesne zajednice ili većeg naselja.

Među 13 posmatranih gradova i opština, u njih 7, pobjednički kandidati uopšte nisu imali javne i biračima dostupne bilo lične bilo stranačke predizborne programe koji su se odnosili na datu opštinu, dok su u 6 gradova i opština ti programi bili dostupni. Najobimniji takav program među posmatranim gradovima i opštinama. odnosno pobjedničkim kandidatima, imao je kandidat za gradonačelnika Trebinja ispred koalicije „Zajedno za Trebinje“, sa 72 predizborna obećanja, od kojih se 52 mogu svrstati u relativno jasna i mjerljiva, dok su ostala bazirana na uopštenim političkim frazama i očekivanim rezultatima koje je teško izmjeriti. Nasuprot ovom primjeru, među posmatranim gradovima i opštinama postoje i kandidati za (grado)načelnike koji su izbore dobili sa malim brojem obećanja i bez dostupnih predizbornih programa, kao što su Zenica, Doboj i Travnik.

U poređenju sa ranijim izbornim godinama, a na temelju izvještaja o predizbornim obećanjima drugih organizacija, kandidati su ovaj put bili nešto oprezniji u davanju predizbornih obećanja, pa su formulacije u velikom broju slučajeva bile uopštene i teško mjerljive. Tamo gdje su bile dovoljno precizne, nisu ih pratili bilo kakvi vremenski rokovi koji bi definisali vrijeme realizacije odnosno ispunjenja predizbornih obećanja. Među posmatranim gradovima i opštinama, specifičan fenomen predstavlja Opština Zenica, gdje je pobjednički kandidat za načelnika opštine izbore dobio sa 65%, odnosno više od 29.000 glasova birača, a da uopšte nije davao bilo kakva predizborna obećanja, niti je tokom svog ranijeg mandata unaprijed objavljivao planove rada sa projektima i agendom kojom će se baviti za vrijeme neke od budžetskih odnosno kalendarskih godina tokom svog mandata.

Sličan fenomen je i Grad Doboj, gdje je pobjednički kandidat izašao u javnost sa izuzetno malim brojem konkrentih predizbornih obećanja, od kojih je značajan dio u momentu iznošenja već bio realizovan na terenu, a istovremeno odnio apsolutnu pobjedu na lokalnim izborima 2012. Dodatni fenomen vezan za ove dvije lokalne zajednice je i da pobjednički kandidati nisu ispoljavali sklonost ka velikom broju medijskih nastupa i duela putem medija ili javnih događaja. Ovakvi fenomeni otvaraju prostor za neka nova istraživanja koja bi se mogla baviti kako ponašanjem birača, tako i praktičnom stranačkom metodologijom za prikupljanje glasova koje je možda u nekim situacijama i van okvira propisanih izbornim pravilima i propisima.

Posebnu temu svakako predstavlja korišćenje javnih resursa u svrhe predizborne kampanje, što se uglavnom podvodilo pod redovne aktivnosti onih koji su na izbore izašli sa pozicije vlasti. Ovakav odnos vlastodržaca sve se manje i prikriva od javnosti, pa se tako bilježe slučajevi da visokopozicionirani lokalni dužnosnici nakon izbora 2012. daju medijske izjave sa konstatacijom da u budžetu za 2013. nema značajnog udjela kapitalnih investicija jer nije u pitanju izborna godina! Takav primjer bilježimo u Bijeljini, a slične izjave koje indirektno potvrđuju korišćenje javnih resursa u predizborne svrhe se ponavljaju i tokom javne rasprave o lokalnom budžetu za

2014. godinu. Još jedan indikator mogućeg trošenja javnih resursa u svrhu predizborne kampanje su i kreditna zaduženja koja se realizuju nekoliko mjeseci pred izbore. Takav slučaj bilježimo u Doboju, gdje se lokalna zajednica zadužila u visini od 10 miliona KM 2012. godine, a prema izjavama odbornika lokalne skupštine, sredstva su potrošena za 3-4 mjeseca na infrastrukturu. Upravo infrastruktura bila je ključni stub kampanje kandidata za gradonačelnika i tada i sada aktuelnog gradonačelnika.

Jedno od često ponavljanih predizbornih obećanja novog-starog gradonačelnika Bijeljine je udvostručavanje sredstava za Agrarni fond, dok je rezultat datog predizbornog obećanja nakon izbora bilo u stvari smanjenje u odnosu na 2012. godinu. Ipak, obimni infrastrukturni radovi na terenu, početak projekta gasifikacije i nastavak drugih započetih projekata iz ranijeg mandata bili su pozitivna refleksija datih predizbornih obećanja. Predizborna obećanja pobjedničkih kandidata u Novom Sarajevu, Širokom Brijegu i Livnu uglavnom su se bazirala na dovršetak ranije započetih većih infrastrukturnih projekata za koje je potreban veći vremenski period, pa tako u Novom Sarajevu nije zabilježeno ni jedno predizborno obećanje ispunjeno u potpunosti, dok je većina djelimično ispunjena. Među najopreznijim kandidatima kada je u pitanju davanje predizbornih obećanja bio je novi načelnik Foče, koji je davao manje zahtjevnja i konkretna obećanja, pa je od 9 obećanja koja smo zabilježili u potpunosti i ispunio 7 već u prvoj godini mandata, dok su 2 djelimično ispunjena. Među posmatranim opštinama, najsistematičniji pristup u kampanji, sa obećanjima koja su se poklapala sa dugoročnom vizijom razvoja lokalne zajednice, zadanim rokovima i dinamikom aktivnosti na terenu, primijećen je kod pobjedničkih kandidata u Tuzli, Banjaluci i Bihaću.

Gledano zbirno za svih 13 posmatranih gradova i opština, od 156 zabilježenih predizbornih obećanja, u potpunosti je ispunjeno 39 ili 25%; djelimično ispunjeno, odnosno započet rad na realizaciji istih - 65 ili 42%; dok uopšte nije ispunjeno 52, ili 33%. Ovakvi podaci potvrđuju veću opreznost u davanju predizbornih obećanja u odnosu na ranije godine, kako u kvantitativnom smislu odnosno broju datih obećanja, tako i u kvalitativnom smislu, odnosno značaju i vrijednosti koje neko predizborno obećanje, tj. konkretan projekat na terenu, nosi u finansijskom i svakom drugom smislu.

Predstavljene informacije o ispunjenju predizbornih obećanja ne mogu direktno i plastično služiti za međusobno upoređivanje rezultata (grado)načelnika iz više razloga. Jedan razlog je to što svi oni nisu dali isti broj obećanja. Zatim, ispunjenje datih obećanja zahtijeva različite vremenske i finansijske okvire. Takođe, međusobna uporedivost obećanja nije moguća, jer nemaju sva istu težinu, bilo po uticaju na kvalitet života građana, bilo u smislu resursa potrebnih za njihovu realizaciju. Ovi izvještaji služe da skrenu pažnju, katkad zaboravne i uspravane javnosti, na obećanja data pred lokalne izbore, te da građanima bude stalni podsjetnik na ono što su njihovi izabrani predstavnici javno iznijeli kao ključne elemente svog rada u tekućem mandatu. Istovremeno, izabranim predstavnicima treba da pošalje višestruku poruku – da budu odgovorni prema biračima i da stoje iza svojih riječi, ali i da tokom predizborne kampanje

građanima više ne prodaju priče o projektima i aktivnostima koje ne mogu da ispune. Jeftini politički poeni pred izbore više jednostavno ne smiju biti opcija. Smisao demokratskih izbora jeste glasanje za one kandidate koji nude program za rješavanje problema direktno vezanih sa kvalitetom života građana. Dosljednost u provođenju takvog programa, odnosno jasnih i mjerljivih obećanja datih građanima, treba biti ključ pri donošenju odluke svakog birača.